

El Montsià concentrarà la costa amb més quilòmetres vulnerables als temporals

Les onades de calor provocaran cap a mitjans de segle vuit vegades més morts que en l'actualitat a Catalunya: partint de les 300 morts anuals actuals, cap al 2050 es preveuen unes 2.500 morts cada any a causa de l'increment i intensitat de les onades de calor. És la conclusió del tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya, en què han posat més l'accent els mitjans de comunicació durant aquesta setmana. El document, elaborat per 141 autors i 44 revisors procedents de totes les universitats públiques i dels principals centres de recerca de Catalunya, preveu un increment de la temperatura mitjana de fins a 1,4° C i una reducció de prop del 10% de la pluviometria. Això, entre altres conseqüències, a més a més de la salut, podria perjudicar la producció agroalimentària, el turisme i, és clar, l'abastiment d'aigua.

La investigació contempla que el 2050 hi haurà una reducció dels recursos hídrics del 9,4% al Pirineu,

d'un 18,2% a l'interior i d'un 22% al litoral. A les subconques fluvials pirinenques, el descens de pluja condicionarà la regulació dels embassaments.

L'increment de temperatures serà perjudicial per a les platges perquè creixerà el nivell del mar i

El Govern hà presentat el tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya

n'augmentarà l'erosió. La temperatura de l'aigua ha crescut en 0,3° C per decenni des del 1974 i el nivell del mar creix uns 4 centímetres per dècada des del 1990. Cap a l'any 2050, el 30% de les platges catalanes tindrà problemes de regressió i el 49% de la costa de Catalunya esdevindrà vulnerable o molt vulnerable a l'erosió provocada per l'acció dels temporals. Els episodis d'inun-

dació augmentaran en intensitat i en percentatge de costa afectada. El 21% de les platges requeriran accions addicionals per al seu manteniment cap a final de segle.

L'informe admet que el delta de l'Ebre, amb 51 quilòmetres de costa amb interrupcions antròpiques mínimes, representa l'ambient natural de major rellevància del litoral català, en el marc d'una previsió que, considerant la contribució del transport longitudinal de sediment, diu que l'any 2060 les platges de Catalunya tindran uns 140 km de costa molt vulnerables als efectes dels temporals en comparació als 61 quilòmetres actuals. L'augment màxim es presenta al Montsià, amb 65 km de costa afectats respecte als 3 km actuals. Al mar, l'escalfament afectarà negativament les praderies de posidònia i els coralls, portarà espècies invasores de mars més càlids i l'increment de meduses i algues tòxiques. La pesca es podria reduir en un 20% el 2050.

Campanya de SEO/BirdLife i neteja dels erms de la Tancada

Terres de l'Ebre Redacció

SEO/BirdLife ha posat en marxa una campanya per exigir a les administracions mesures concretes de gestió hídrica que permeten salvaguardar els principals aiguamolls de l'Estat espanyol: el delta de l'Ebre, Doñana i l'albufera de València. En el cas del Delta, la campanya posarà l'accent en la necessitat que arriben a la desembocadura suficient cabal i sediments per lluitar contra la regressió i els efectes del canvi climàtic, que amenacen la fauna i les activitats econòmiques de l'espai. L'entitat ecologista ha fet

una crida a la ciutadania perquè se sume a la iniciativa signant la petició a través de la plataforma change.org. Reconeix que difícilment es podrà tornar a la dinàmica fluvial que tenia la conca als anys 50 o 60 del segle xx, abans que s'acabessin els grans embassaments, però veu possible aplicar mesures per blindar un ecosistema aquàtic com el Delta. Aquest dissabte, per celebrar el Dia Mundial dels Aiguamolls, voluntaris de SEO/BirdLife, la PDE i la Campanya pels Sediments netejaran els erms pròxims a la Il·lacuna de la Tancada (a la imatge). ■

ments del CAT a diferents punts del riu; probablement, a l'alçada de Móra d'Ebre i Ginestar, a la Ribera d'Ebre, per analitzar-ne el comportament. Amb el resultat de totes aquestes proves, la Universitat de Còrdova, que també participa en el projecte, articularà un model matemàtic que pugui guiar una actuació a gran escala. Aquesta, però, és impossible si no es recorre als sediments que hi ha al fons dels pantans de Riba-roja o Mequinensa. El CAT pot facilitar, aproximadament, mil tones de sediments anuals, però Ibàñez recorda que se'n necessitarien un milió, que es calcula que es poden extraure dels embassaments, per mantindre l'elevació actual del Delta. **"Ara bé, si prioritzem les zones que ja estan quedant per sota del nivell del mar, per començar amb moltes menys en fariem prou i ja es notarien els efectes positius"**, matisa.

L'IRTA, d'altra banda, també està implicat en el pla pilot presentat recentment per dragar algunes platges de Deltebre i intentar regenerar, així, de forma natural, l'arena del litoral per minimitzar els efectes dels temporals. El projecte, que encara

no té finançament garantit, està impulsat per l'Ajuntament de Deltebre amb el govern de la Generalitat, l'Estat i la UPC, però les actuacions plantejades -si bé també es preveu recuperar algun antic braç de riu per facilitar l'estesa de futurs sediments o dels pocs que avui hi baixen- són, sobretot, per actuar a curt

El Delta pot perdre 1,5 metres abans de finals de segle i no hi ha antídote sense sediments. La subsidència és major a l'hemidelta nord.

termini: el mar es menja uns cinc metres de costa de mitjana anual al Delta. Al marge dels sediments com els procedents de la planta del CAT a l'Ampolla, adients per al col·mateig de les terres, i més enllà de l'acció humana per millorar les barreres naturals, Ibàñez explica que la lluita contra la regressió necessita que el riu porte sorra al litoral i això només és possible amb riudes importants (a partir d'uns 700 m³/segon), cada vegada menys freqüents. Si no, l'arena no arriba a la desembocadura.

Amb la resta de sediments, en canvi, es preveu una eficiència molt alta en el transport per part del riu,

encara que siga amb cabals de poc més de 100 m³/s (el cabal mínim que marca el controvertit Pla de conca), amb la qual cosa si la CHE i, en última instància, el ministeri de Medi Ambient s'avinguessin a aixecar les comportes de fons dels pantans o a fer-hi un by-pass, els efectes s'entreveuen molt positius. És a

dir, el Delta, tan vulnerable, té a la vegada armes per lluitar contra el canvi climàtic que no tenen altres àrees del litoral. El canvi climàtic és un problema global, però els sediments són una solució local que depèn de la gestió hidrològica i de les decisions polítiques.

Ibàñez coincideix amb la PDE que sense tindre en compte els sediments no es pot actuar de forma integral contra la regressió i denuncia que el govern espanyol no nota la mateixa pressió per actuar al Delta que si l'àrea afectada fos Doñana, per posar un cas: **"Electoralment, al Delta viu poca gent i no té la mate-**

xa importància Doñana per a Sevilla que el Delta per a Barcelona, ni té el mateix pes respecte a l'Estat Catalunya que Andalusia". De tota manera, abundant en la lectura política, la proposta d'ERC per activar una partida econòmica per fer una transferència de sediments de Riba-roja al Delta va ser tombada pel PP i Coalició Canària, però la negativa d'aquests dos partits no seria suficient perquè la proposta no prosperi al Congrés, on ERC ja ha anunciat que la presentarà. També diferents ajuntaments de les Terres de l'Ebre -entre els quals, fa poc, el d'Amposta- han aprovat una moció, impulsada per la Campanya pels Sediments, per reclamar a les administracions superiors una actuació ambiciosa. És a dir, es comença a guanyar l'espai de l'agenda pública.

El projecte Ebroadmiclim també estudia la velocitat de subsidència del Delta, que, segons Ibàñez, s'enfonsa des de més de mig centímetre anual a prop de la desembocadura a nivells de gairebé zero a prop d'Amposta. La subsidència també és menor a l'hemidelta sud, més antic i amb un sediment més compactat, que al nord, amb un sediment

més recent i tou. A aquest enfonsament, se li ha de sumar, per efecte del canvi climàtic, la pujada del nivell del mar i la menor disponibilitat d'aigua del riu, cosa que també incrementarà les necessitats d'aigua de reg en un futur. El resultat és que el Delta pot perdre fins a un metre i mig d'alçada fins a final de segle i entre quatre i cinc metres en tres segles (la pujada del nivell del mar triga a notar-se, però després és acumulativa i triga a frenar) segons els auguris més pessimistes, si no s'hi fa res al respecte. Per tant, desapareixeria. Molt abans, els costos de producció de l'arròs es podrien disparar perquè quan queden arrossars per sota del nivell del mar s'haurà de bombejar aigua constantment. Ibàñez aprecia que el sector arrossaire n'és conscient, però admet que, com que l'efecte encara és menut, no es percep el punt crític. **"Estem al principi de l'acceleració dels efectes"**. **"En la segona part de segle pot ser dramàtic, però sembla com si no ens ho acabem de creure; no sé si la política i la societat estan gaire preparades per a aquests tipus de dinàmiques exponencials"**, conclou. ■